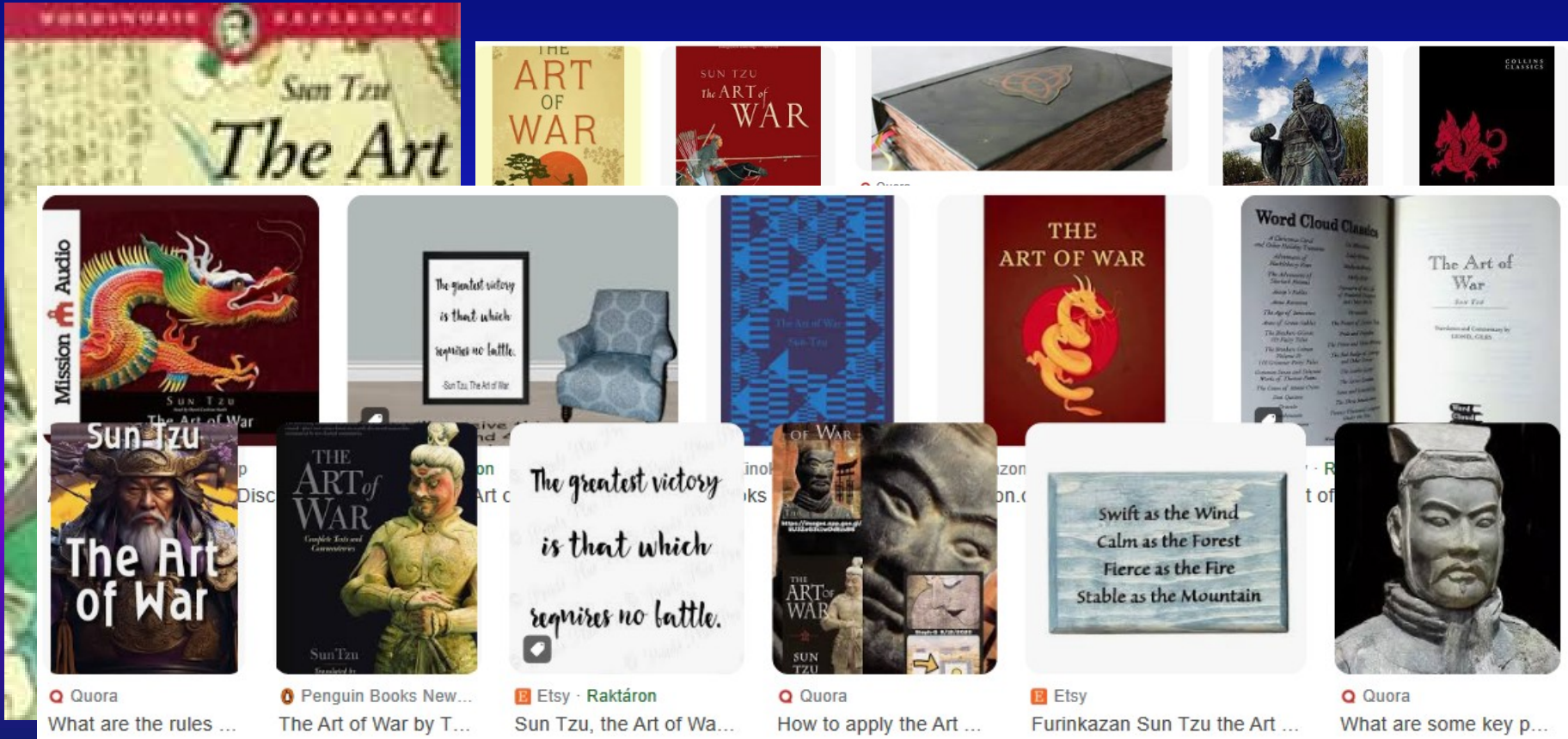

Sun Tzu: A háború művészete - összefoglaló

Csörgő Tamás

Tudás Körei Egyesület, Visznek

A kolofon

Sun Tzu: The Art of War

Published 1993 by Wordsworth Editions Ltd,

Text © Sterling Publishing Company Inc, 199

Foreword © Norman Stone and Wordsworth Editions Ltd, 1992

ISBN 1-85326305-2

Printed and bound in Finland

Part I: General Tao Hanzhang

Part II: General Tao Hanzhang

Part III: Sun Tzu's Art of War

Szerencsés kiadás, szerencsés fordítás

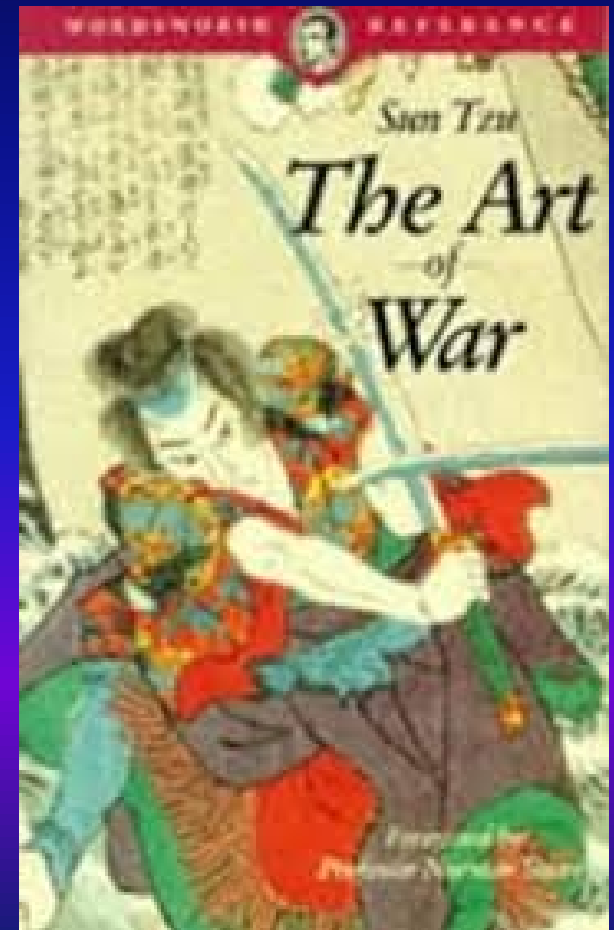
A sorsfordító könyvek egyike

Alapmű a szamuráj kultúrában,

A hadvezetésben, az üzleti világban, ...

Aki ismeri: művelt,

Aki nem ismeri: műveletlen.

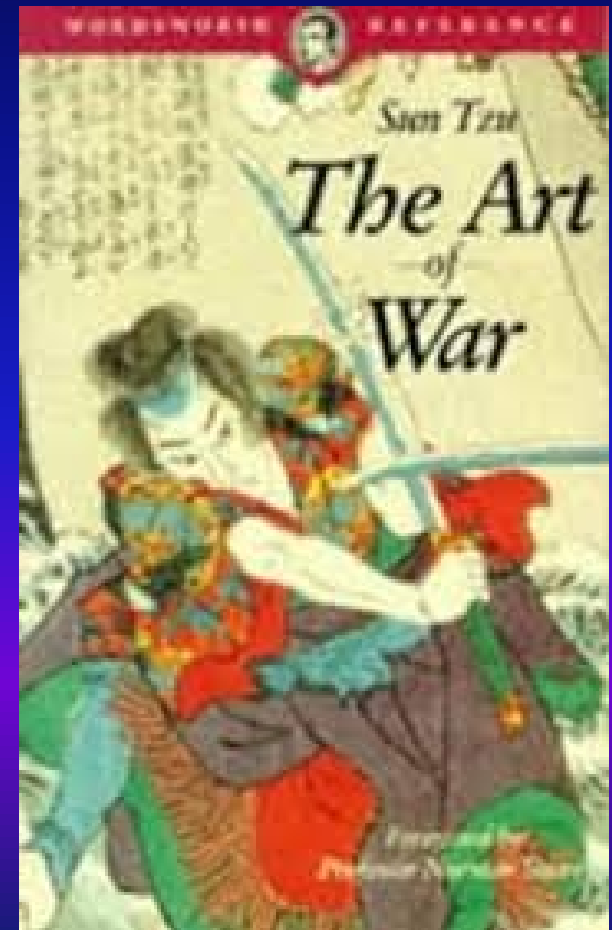
A tartalom

Sun Tzu (Szun Ce): The Art of War – A háború művészete
Published 1993 by Wordsworth Editions Ltd,

Part III: Szun Ce: A háború művészete

1. Számvetés
2. Hadviselés
3. Támadások
4. Hozzáállás
5. Csatarend
6. Üresség és teltség
7. Mozgás
8. Kilencféle átváltozás
9. Mozgatás
10. Terepviszonyok
11. Kilencféle terep
12. Támadás tűzzel (és vízzel)
13. Kémek

Aki ismeri: művelt,
Aki nem ismeri: műveletlen.

Tőkei Ferenc fordítása

Szun-Ce Ping-fa: A hadviselés törvényei

https://mek.oszk.hu/01300/01345/

A HADVISELÉS TÖRVÉNYEI

Hadtudomány, katonapolitika / Tudománytörténet

[hadtudomány története](#), [hadászat](#)

"A régi időkben azok, akik igazán értettek a harchoz, mindenekelőtt legyőzhetetlenné tették magukat, s úgy várták ki az alkalmat, amikor az ellenség legyőzhető volt. A legyőzhetetlenség rajtunk múlik, de a legyőzhetőség az ellenségen. A legyőzhetetlenség: védekezés. A győzni tudás: támadás."

2003-12-11

Előszóval és jegyzetekkel ellátva
Szabadon letölthető a MEK-ből

A kérdésfelvetés

A háború a népek és a nemzetek legnagyobb vállalkozása, a túlélés vagy a pusztulás útja.

Ezért **alapos** tanulmányozása szükségeltetik.

Szun-ce

ÖSSZEFOGLALÁS (1.-4.)

1. Számvetés:

A háború a hazugság és a csalás útját járja,
mert a siker alapja a gondos számvetés.

2. Hadviselés:

Nyerd meg a csatát, és közben erősödj meg.
A háború célja a gyors győzelem, nem pedig az elhúzódó hadviselés.

3. Támadások:

A támadás fő célja az ellenfél legyőzése, sérülés és csata nélkül.
A jó hadvezér csata nélkül nyeri meg a háborút.

4. Hozzáállás:

Először tedd magadat legyőzhetetlenné.
Utána kivárd ki azt a pillanatot, amikor az ellenfeled legyőzhetővé válik.

ÖSSZEFOGLALÁS (5.-8.)

5. Csatarend:

Lét és nemlét szüli egymást.
Vitézség és gyávaság megalkotja egymást.
Rend a lelke a hadsereg vezetésének is.

6. Üresség és teltség:

Bukkanj fel ott, ahol nem tud védekezni.
Mozogj abba az irányba, amerre legkevésbé várnak.

7. Mozgás:

Utána indulni, előtte érkezni.
Azé lesz a győzelem, aki vezeti saját és ellenfene seregének mozgását is.

8. Kilenc átváltozás:

A hadsereg mozgósításának és irányításának saját törvényei vannak.
Ezért vannak olyan parancsok is, amelyeknek nem szabad engedelmeskedni.

ÖSSZEFOGLALÁS (9.-13.)

9. Mozgatás:

Aki nem előrelátó, és aki alábecsüli ellenfelét, biztosan veszíteni fog.

10. Terepviszonyok:

Nyílt, marasztaló, késleltető, szoros, meredek, távoli.

11. Kilenc féle terep:

**Haladj, de ne várj dicsőséget. Vonulj vissza, de ne félj a szégyentől.
Csak avval törődj, hogy védj az életet.**

12. Támadás tűzzel, vassal (és vízzel):

Katonákra, hadtápra, fegyverekre, raktárakra, utánpótlásra.

13. Kémek:

Helyi vezetők, belső árulók, kettős kémek, halál és élet kémei.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az *út*, mely szóba-fogható,
nem az öröktől-való;
a szó, mely rája-mondható,
nem az örök szó.
Ha neve nincs: ég s föld alapja;
ha neve van: minden dolgok anyja.
Ezért:
aki vágytalan,
a nagy titkot megfejtheti;
de ha vágya van,
csak a dolgokat szemlélheti.
E kettő mögött közös a forrás,
csupán nevük más.
Közösségük: csoda,
s egyik csodától a másik felé tárul
a nagy titok kapuja.

ÖSSZEFOGLALÁS

Lao-ce: Tao Te King. / Az út és az erény könyve

<https://mek.oszk.hu/00100/00>

A hiányos kikerekül,
a görbe kiegyenesül,
az üres megtelik,
az elvénhedt újjáalakul,
a kevés megsokasul,
a sok megzavar.
Ezért a bölcs
az egy-egészet óvja:
ő a világ példája.
Nem áll a fénybe,
ezért fényes,
magát nem hirdeti,
ezért híres,
magát nem dicséri,
ezért dicső,
magát nem kínálja,
ezért vezető.
Nem indul küzdelembe,
ezért senkise győz felette.
A régiek megmondották:
A hiányos kikerekül.
Nem holmi üres szó.
Az igazi, a teljes: minden

HARC NÉLKÜLI HARC

Aki erőszakkal birodalmat foglal,
kudarcot vall: ez a tapasztalat.
Az ég-alatti, mint csodálatos urna:
sérteni nem szabad,
aki érinti, sem érinti,
aki megfogja, elveszíti.
Ezért mindennek rendje-sorja:
halad egyik, követi másik,
virul egyik, hervad másik,
erősül egyik, gyengül másik,
keletkezik egyik, elenyész másik.
Ezért a bölcs
kerüli a túláradót,
kerüli a hivalkodót,
kerüli a kápráztatót.

Aki az *út*-on járva urát szolgálja,
nem igáz le országokat hadsereggel,
hiszen őellene is fordul a dárda.
Hol had vonult,
tövis lepi a rétet,
nagy harc után
jönnek ínséges évek.
Az eszes: győz és megtorpan,
nem tobzódik a diadalban,
győz és nem magasodik,
győz és nem cifrálkodik,
győz és nem kevélykedik,
győz, mert győzni kényszerítettik,
győz, de sohasem erőszakoskodik.
Olykor a lények már ifjan vének,
ellene szegülnek az *út* rendjének,
s ha így van: korán sírba térnek.

GYÁSZ ÉS GYŐZELEM

A legszebb hadsereg is a csapás eszköze,
mindenféle gyűlöletes,
az *út*-on járó nem él vele.

A nemesnek békében balról a helye,
háborúban jobbról a helye.

A had a csapásnak eszköze;
nem a nemesnek eszköze;
ha rákényszerül, csak akkor él vele,
a béke az ő ereje.

Győz és nem kevélykedik.

Aki győztesként előre-nyomul,
az ember-irtásnak örül;
aki az ember-irtásnak örül,
gyűlöletet fakaszt az ég alatt.

A bőség balról tér be,
a jajszó jobbról tér be.

Balról a szárnyvezér,
jobbról a fővezér:
temetéssel fölér.

Az ember-irtás
siralom, gyötrelem,
gyász-szertartás a harci győzelem.

Amit összenyomnak,
kiszélesedik,
amit gyengítenek,
megerősödik,
amit megölnének,
nem marad meddő,
aki lopna,
az lesz a vesztő.

De épp ezt nem értik.

A gyenge legyőzi az erőseket, a lágy a keményet.

A hal megfúl, ha elhagyja a mélyet.

Az állam éles fegyvereit
ne villogtassák a népnek.

Lao-ce: Tao Te King. / Az út és az erény könyve, Weöres Sándor fordítása/

<https://mek.oszk.hu/00100/00191/00191.htm>

WEI WU WEI

A jó hadvezér nem harcias,
a jó harcos nem haragos,
a győzni-tudó nem támad,
a vezetni-tudó alázatos:
ez a nem-küzdő *erény*,
az irányító erő,
a természet szolgálata,
az ősi vezető.

Egy bölcs hadvezér azt mondotta:
"Mint a vendég, nem mint a gazda:
nem vonulok hüvelyknyit előre,
inkább egy lábnyt vissza."
Ez a tétlen cselekvés,
az erőszak nélküli siker,
az ellenség nélküli háború,
a fegyvertelen győzelem.
Harcban az ellenség ócsárlása
megsérti az *út*-at;
ha két hadsereg összecsap,
a kíméletesebb győzelmet arat.

SEGÍT ÉS HASZNÁL

Nem szép az őszinte szó,
nem őszinte a szép szó.
Nem ékes-szavú a jó.
Az ékes-szavú nem jó.
A tudó nem beszél,
a nem-tudó beszél.
A bölcs nem gyűjt,
mindent az emberekért tesz
és néki is jut;
mindent az embereknek ad
és néki is jut.
A természet *út*-ja
segít, nem sarcol.
A bölcs ember *út*-ja
használ, nem harcol.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET !

KÉRDÉSEK ?

1. SZÁMVETÉS

A háború kimenetét eldöntő **öt fő tényező**, amit mérlegelni kell:

1. Politika és erkölcs

Mindaz, ami összhangot teremt az uralkodó és a népe között, amitől életük árán is, halált megvető bátorsággal **követi** a nép a vezetőjét
„Felséges királyom, életem-halálom kezedbe ajánlom...”

2. Időjárás

Éjjel és nappal, fagy és forróság, eső és szárazság, évszakok változásai

3. Terepviszonyok

Távolságok, járhatóság, nyílt vagy zárt, életet adó vagy halált hozó.

4. A hadvezér

Bölcsesség, egyenesség, jóindulat, szigorúság

5. Utánpótlás

A hadsereg szervezettsége, előmenetel: a rangok és fokozatok, utánpótlási utak, a hadi felszerelések eljuttatása a hadsereghez.

A hét döntő elem:

1. Melyik uralkodó bölcsebb és tehetősebb ?
2. Melyik hadvezér a tehetségesebb?
3. Melyik hadseregnek kedveznek a természeti és terepviszonyok?
4. Melyik hadsereg fegyelmezettebb és parancskövetőbb?
5. Mely csapatok erősebbek?
6. Melyik hadseregnek képzetettebbek a tisztjei és a közlegényei?
7. Melyik hadseregben felvilágosultabb a jutalmazások/büntetések rendje?

1. SZÁMVETÉS

A háború kimenetét eldöntő **öt fő tényező**, amit mérlegelni kell:

1. **Politika és erkölcs**
2. **Időjárás**
3. **Terepviszonyok**
4. **A hadvezér**
5. **Utánpótlás**

Azok, akik **számolnak** az **öt fő tényezővel**, **győzni fognak**.
Akik nem számolnak velük, veszítenek.

A hét döntő elem:

1. Melyik uralkodó bölcsebb és tehetősebb ?
2. Melyik hadvezér a tehetségesebb?
3. Melyik hadseregnek kedveznek a természeti és terepviszonyok?
4. Melyik hadsereg fegyelmezettebb és parancskövetőbb?
5. Mely csapatok erősebbek?
6. Melyik hadseregnek képzetettebbek a tisztjei és a közlegényei?
7. Melyik hadseregben felvilágosultabb a jutalmazások/büntetések rendje?

A hét döntő elem alapján megjósolható, hogy melyik fél fog győzni, és melyik fog veszíteni.

1. SZÁMVETÉS

A háború **a hazugság és a csalás útját járja:**

Ezért, ha támadásra készülsz, mutass gyengeséget,
Ha csapataidat átrendezed, mutass inaktivitást,
Ha közel vagy az ellenfélhez, téhgy úgy, mintha távol lennél,
Ha távol vagy, tégy úgy, mintha közel lennél.
Csald csapdába az ellenséget.
Akkor támadj, amikor rendezetlenek a sorai.
Amikor erősebb, kerüld el az ütközetet.
Ha türelmetlen, bosszantsd és irritáld tovább.
Ha fennhéjázó, gőgös, akkor tápláld büszkeségét.
Ha rendezte sorait, próbáld meg kifáraszani és összezavarni.
Ha egységes, próbáld meg megbontani, vizsályt kelteni.
Ott támadd meg, ahol nem várja.

**A fentiek a számvetés főbb elemei,
De nem lehet őket előre pontosan kiszámítani.**

A siker alapja a gondos számvetés:

Alaposabb számítás nem okoz vereséget.

Felületes számvetés viszont biztosan vereséget okoz.

2. HADVISELÉS

A háború során ezredek mozognak, az utánpótlási útvonalak hosszúira nyúlnak, a kiadások otthon és a fronton is felhalmozódnak, a követeket és a tanácsosokat jól meg kell fizetni.

Napi ezer arany nélkül a háborút el sem szabad kezdeni.

Ezért a háború fő célja a gyors győzelem.

Elhúzódó háborúban a fegyverek kicsorbulnak, a harci szellem megproppan. A városok ostroma felemészti a csapatokat.

Elhúzódó háborúban kimerül az ország, elfogynak az erőforrásai.

Ezért a szomszéd országok meg fogják támadni.

Az összeomlás pedig elkerülhetetlenné válik.

Ezért előfordult már olyan villámháború, melyet esztelenül gyorsan vezettek. Azonban soha sem volt még olyan bölcsen vezetett, hosszan elhúzódó háború, amely hasznára vált volna a hadviselő félnek.

**Akik nem értik meg a hadviselés veszélyeit,
azok nem érthetik meg a hadviselés előnyös módjait sem.**

2. HADVISELÉS

A jó hadvezér nem soroz katonákat kétszer.

A jó hadvezérnek nem kell kettőnél több ellátmány:
serege otthonról viszi a fegyvereket, de **az ellátmányt az ellenségtől szerzi.**

Ezért a hadsereg ellátmánya bőséges.
(lásd: felperzselt föld taktikája a szkítáknál, gyeptű elve a magyaroknál)

Egy adag ellenségtől szerzett élelem = 20 otthonról hozott adag.

Egy ellenségtől szerzett fegyver = 20 otthonról hozott fegyver.

Ezért, ha 10-nél több ellenséges fegyvert ejtesz foglyul, jutalmazd azt, aki az elsőt megszerezte. Cseréld ki a felségjelzéseit a sajátodra, és használd fel ezeket a fegyvereket is, a sajátjaiddal együtt. Bánj jól a foglyaiddal, viseld jól gondjukat.
Ezt úgy hívják: Nyerd meg a csatát, és közben erősödj meg.

A háború célja a gyors győzelem, nem pedig az elhúzódó hadviselés.

**Az a hadvezér, aki ezt felfogja, emberei sorsának jó kovácsa,
országának és népének jó szolgája.**

3. TÁMADÁSOK

A legjobb az ellenfél országát sértetlenül elfoglalni.

Lerombolni ettől rosszabb.

A legjobb az ellenfél hadseregét egészében foglyul ejteni.

Elpusztítani ettől rosszabb.

A legjobb az ellenfél ezredeit, századait, tizedeit egészükben foglyul ejteni.

Elpusztítani ettől rosszabb.

Ezért a támadás fő célja nem az összes csata megnyerése.

A támadás fő célja az ellenfél legyőzése, sérülés okozása nélkül.

**Ezért a háború elsődleges célja az ellenfél legyőzése csata nélkül,
az ellenfél városait sértetlenül foglalva el, a saját haderő vesztesége nélkül.**

Másodlagos cél az ellenfél szövetségeseinek a meggyengítése diplomáciával.

Csak harmadlagos cél az ellenfél seregeinek a legyőzése csatában.

A legrosszabb cél pedig a városok ostroma.

Ezért a jó hadvezér csata nélkül nyeri meg a háborút.

3. TÁMADÁSOK

Alkalmazkodj az erőviszonyokhoz:

Ha **10:1 túlerőben** vagy, kerítsd be az ellenfeled
5:1 túlerőben támadd meg.
2:1 túlerőben vagy, bontsd meg.
1:1 esetén csak **kitűnő terv birtokában támadj.**
1:2 ellenséges túlerő esetén légy képes a visszavonulásra
Nagyobb ellenséges túlerő esetén légy tűnékeny:
egy kisebb erő sok kellemetlenséget okozhat,
ha váratlanul a fájó pontokra támad.

A hadvezér és az uralkodó kiegészítik egymást:

Ha teljes az összhang közöttük, erős lesz az ország.
Ha nincs összhang közöttük, gyenge lesz az ország.

Az uralkodó három módon hozhat balszerencsét a hadseregére:

- 1. Ha ugráltatja a hadseregét:**
Tudatlanul támadást parancsol, amikor nincs rá alkalom,
vagy tudatlanul visszavonulást parancsol, amikor nincs rá mód.
- 2. Ha tudatlanul beleszól a hadsereg belügyeibe:**
Ez megbénítja a tisztikar működését.
- 2. Ha tudatlanul beleszól a vezénylésbe:**
Ez kétségeket ébreszt a tisztikarban.

3. TÁMADÁSOK

A megzavart hadsereg az ellenfél győzelmét okozza:

Ha a hadsereg vezényleésében zavar támad,
ezt az ellenség, a rossz szomszédok kihasználják.

Ezért a győzelmet előre lehet jelezni:

1. Aki tudja azt, hogy mikor harcolhat és mikor nem harcolhat, győzni fog.
2. Aki tudja, hogy az erőviszonyokhoz hogyan kell alkalmazkodni, győzni fog.
3. Akinek a hadserege egységes, győzni fog.
4. Aki felkészült, és kivárja az ellenfél felkészületlenségét, győzni fog.
5. Akinek a tábornokai tehetségesek,
és akiknek a dolgába nem szól bele az uralkodó, győzni fog.

Szun-ce ezért mondotta:

**Ismerd meg az ellenfeled, és ismerd meg önmagad,
ekkor száz csatában sem veszítesz.**

Ha csak magadat ismered, az ellenfelet nem,
a győzelem és a vereség esélye egyforma.

Ha nem ismered sem az ellenfeled, sem önmagadat,
akkor bizonyosan veszíteni fogsz minden csatában.

4. HOZZÁÁLLÁS

**A régi idők nagy hadvezérei először magukat tették legyőzhetetlenné.
Utána kivárták azt a pillanatot, amikor az ellenfelük legyőzhetővé vált.**

Legyőzhetetlenséged rajtad múlik.

Ellenfeleid legyőzhetővé válása rajtuk múlik.

Ezért a győzelem útja megismerhető, de nem biztos, hogy járható.

Védekezz, amikor nincs lehetőség a győzelemre.

Csak akkor támadj, amikor lehetőség nyílik a győzelemre.

A régi idők nagy hadvezérei könnyedén aratták győzelmeiket.

Hibátlanul vezették a hadat.

Ezért hibátlanul alakították ki a győzelemhez szükséges körülményeket.

Csak akkor vállalták a csatát, amikor a győzelemben biztosak lehettek.

Ezért nem volt szükségük hőstettekre, és a nevük ismeretlen.

4. HOZZÁÁLLÁS

**Ezért a jó hadvezér olyan helyzetet foglal el, amiben legyőzhetetlen,
és nem mulasztja el a győzelem lehetőségét.**

Ezért a győzedelmes hadsereg csak akkor támad,
amikor számításai szerint esélye van a győzelemre.

A vesztes hadsereg akkor támad, amikor győzelmet remél,
de nem tartja számon az erőviszonyokat.

**Ezért a hozzáálláson múlik, hogy
úgy fog-e harcolni a csatában a sereg,
miként a völgybe lezúduló áradat.**

A jó hadvezér ismeri a háború művészetét,
és szigorúan betartja a hadviselés törvényeit.
Ezért szabályozni tudja a győzelmi esélyeit

A győzelmi esélyeket meghatározó tényezők:

1. **Távolságok.** Ez a terep ismeretét is jelenti.
2. **Készletek.** Ismerete a készletek felméréséből származik.
3. **Számvetés.** A saját képességek és tartalékok felméréséből származik.
4. **Összevetés.** A saját és az ellenfél számvetésének összehasonlítása.
5. **A győzelem esélye.** Az összevetés alapján határozható meg.

A győzelemre esélyes hadsereg egy marék rizs egy szem rizzsel szemben,
a vesztesre álló hadsereg egy szem rizs, egy marék rizzsel szemben.

ÖSSZEFOGLALÁS (1.-4.)

1. Számvetés:

A háború a hazugság és a csalás útját járja,
mert a siker alapja a gondos számvetés.

2. Hadviselés:

Nyerd meg a csatát, és közben erősödj meg.
A háború célja a gyors győzelem, nem pedig az elhúzódó hadviselés.

3. Támadások:

A támadás fő célja az ellenfél legyőzése, sérülés és csata nélkül.
A jó hadvezér csata nélkül nyeri meg a háborút.

4. Hozzáállás:

Először tedd magadat legyőzhetetlenné.
Utána kivárd ki azt a pillanatot, amikor az ellenfeled legyőzhetővé válik.

5. CSATAREND

Rend és rendetlenség megszüli egymást.

Ezért lásd meg a káoszban a rendet,

a rendben pedig a káoszt.

Kicsi és nagy megalkotja egymást.

Ezért lásd meg a sokban

az egyben pedig a sokat.

Egy hadsereget

hatetlen ember vezetése:

lelke mindkettőnek.

Lét és nemlét szüli egymást.

Ezért használd ki

erősségük változtató.

győzelem elérésére.

Lendületed legyen magadé.

te legyen pontos, mint a halál.

Vitézség és gyávaság megalkotja egymást.

Ezért csald csapdába az ellenséget,

és csapdájában azonnal sújts le rá.

5. CSATAREND

Mikor a szépet megismerik,
felbukkan a rút is;
mikor a jót megismerik,
felbukkan a rossz is.
Lét és nemlét szüli egymást,
nehéz és könnyű megalkotja egymást,
hosszú és rövid alakítja egymást,
magas és mély kulcsolja egymást,
sok hang összeolvasztja egymást,
korábbi s későbbi követi egymást.
Ezért a bölcs
sürgés nélkül működik,
szó nélkül tanít,
nézi az áramlást és hagyja, nem erőlködik,
alkot, de művét nem birtokolja,
cselekszik, de nem ragaszkodik,
beteljesült művét nem félti,
s mert magának nem őrzi,
el se veszíti.

Lao-ce: Tao Te King. / Az út és az erény könyve, Weöres Sándor fordítása/

<https://mek.oszk.hu/00100/00191/00191.htm>

6. ÜRESSÉG ÉS TELTSÉG

Aki először ér a csataterre, az ellenségre várva megpihenhet.

Aki pedig később érkezik, fáradtan siethet a harcba.

Ezért a jó hadvezér odacsalogatja az ellenséget a csataterre,
És nem ő vonul oda az ellenség után.

**Az ellenfél csalogatása előny látszatával,
megállítása pedig veszteség látszatának felmutatásával történik.**

Ezért, amikor az ellenfél friss, tudd azt, hogy miként fáraszthatod ki.
Amikor jól táplált, ismerd meg, hogyan éhezted ki.
Amikor pihen, kényszerítsd mozgásra.

Bukkanj fel ott, ahol nem tud védekezni.

Mozogj abba az irányba, amerre legkevésbé várnak.

Hosszan és gyorsan haladhatsz ott,
ahol a vidék lakatlan.
Sikeresen támadhatod meg ott,
ahol nem védi magát.
Sikeresen védheted meg magadat ott,
ahol nem tud megtámadni.

A jó hadvezér nem hagy nyomot – ez a kész csoda.

A jó hadvezér nem hallható – ez is kész csoda.

Ezért a jó hadvezér ellenfelének végzete.

6. ÜRESSÉG ÉS TELTSÉG

Harminc küllő kerít egy kerékagyat,
de köztük üresség rejlik:
a kerék ezért használható.
Agyagból formálják az edényt,
de benne üresség rejlik:
az edény ezért használható.
A ház ajtót-ablakot nyitnak,
mert belül üresség rejlik:
a ház ezért használható.
Így hasznos a létező
és hasznot-adó a nemlétező.

7. MOZGÁS

Alapvetően a hadvezér az uralkodótól kap megbízást a hadsereg vezetésére. A sorozás, kiképzés és hadbavonulás, a hadsereg összhangjának megteremtése során a legnehezebb feladat a haderő mozgásának, a kedvező helyzetek elfoglalásának a megtanítása.

A nehézség lényege:

A kanyargós utat a legrövidebbé tenni, a szükségből erényt kovácsolni.

Utána indulni, előtte érkezni.

Aki siet, az késik.

Erőltetett menet helyett csalogasd és vezesd félre az ellenséget.

Aki nem ismeri a szomszédait, az ne lépjen velük szövetségre.

Aki nem ismeri a terepviszonyokat, az ne vezessen hadsereget.

Akkor mozogj, amikor előnyös.

Szórd szét és koncentrálj az erőket.

Mikor támadsz, légy sebes, akár a szél,
Mikor vonulsz, méltóságos miként az erdő,
Mikor rabolsz, égető akár a tűz,
Mikor állsz, mozdíthatatlan, akár a szikla.

7. MOZGÁS

Mikor rejtőzködsz, légy olyan, mint amit felhők takarnak.
Mikor támadsz, csapj le úgy, miként a villám.
Mikor szabad rablást engedsz, oszd meg a csapataidat.
Mikor területet foglalsz, véd meg a stratégiai pontokat.
Mérlegelj, mielőtt mozdulsz.

Azé lesz a győzelem, aki ismeri a figyelem elterelésének művészetét.

A hadsereg mozgását kovácsold egységbe:
A bátrak ne ugorjanak esztelenül előre.
A gyávák ne vonuljanak esztelenül vissza.

Azé lesz a győzelem, aki vezetni tudja seregének mozgását.

Kerüld el az ellenséget, amikor harci szelleme töretlen.
Akkor támadd meg, amikor harci szelleme megtörött, harcosai hazavágynak.

Ez az erkölcsi tényező uralása.

Rendezett hadsereggel várj egy rendezetlen ellenfélre.
Csendben várakozz egy hangosan csörtető ellenségre.

Ez a szellemi tényező uralása.

Közel a csatatérhez, várj a messziről érkező ellenségre.
Jól táplált hadsereggel várj az éhezőkre.

Ez a fizikai tényező uralása.

7. MOZGÁS

Ez a változó körülmények uralása.

Éppen ezért:

Ne ütközz meg, ha ellenfeled jól szervezett.
Ne támadj rá hegynek fel, ha ellenfeled magaslatot birtokol.
Ne támadj rá szemből, ha hátát magaslat védelmezi.
Ha menekülést színlel, ne üldözd.
Ne támadj rájuk, ha a harci szellemük töretlen.
Ne kapd be a horgot és a csalétket.
Ne zaklasd a hazafelé tartó ellenséget.

A bekerített ellenfél számára látszólag hagyj menekülési útvonalat.

A támadó ellenfél számára látszólag hagyj szabadon támadási útvonalat.

Azé lesz a győzelem, aki vezetni tudja az ellenfél seregének a mozgását is.

A sarokba szorított, elkeseredett ellenfélre ne támadj rá
túlságosan nagy erővel.

Ez a hadsereg mozgatásának művészete.

8. KILENCFÉLE ÁTVÁLTOZÁS

Alapvetően, a hadvezér az uralkodótól kap megbízást a hadsereg vezetésére. A hadsereg mozgósításának és irányításának azonban saját törvényei is vannak.

- 1) Ne verj tábort olyan helyen, ahova nem vezetnek utak.
- 2) Szövetségeseiddel olyan terepen egyesítsd az erőidet, ahol az utak találkoznak.
- 3) Az elhagyatott terepet hagyd el te is, amint lehet.
- 4) Körbezárt terepről tűnj el, folyamodj félrevezetéshez.
- 5) Halált hozó helyen harcolj életre-halálra.
- 6) Vannak olyan utak, melyeket nem szabad követni.
- 7) Vannak olyan seregek, melyeket nem szabad megtámadni.
- 8) Vannak olyan városok, melyeket nem szabad megostromolni.
- 9) Vannak olyan területek, melyeket nem szabad elfoglalni.

Ezért vannak olyan parancsok is, melyeknek nem szabad engedelmeskedni.

A bölcs hadvezér figyel a kedvező, és figyel a kedvezőtlen körülményekre is.

- 1) A kedvező körülmények segítik a haditerv végrehajtásában,
- 2) A kedvezőtlen körülményekre figyelembe vételével elkerüli a katasztrófákat.

8. KILENCFÉLE ÁTVÁLTOZÁS

Ha a szomszédos hercegségeket alá akarod vetni, sebesítsd meg őket.

Ha ellenőrizni kívánod őket, foglald le az erőiket és az energiáikat.

Ha mozgatni kívánod őket, mutass számukra előnyt.

A hadsereg mozgósításának és irányításának saját törvényei vannak.

1) Ne tedd fel, hogy nem fognak ellened vonulni. Készülj fel arra, hogy felvonulnak.

2) Ne tedd fel, hogy nem fognak megtámadni. Készülj fel arra, hogy támadni fognak.

A hadvezér jellemének öt hibája lehet végzetes.

1) Ha túlságosan bátor, veszélyeztetheti csapatait, megölhetik.

2) Ha túlságosan gyáva, fogságba ejthetik.

3) Ha hirtelen természetű, ugrathatják és nevetségessé válhat.

4) Ha túlságosan becsvágyó, sértegethető.

5) Ha túlságosan együttérző, felzaklatható.

Mind az öt felsorolt jellemhiba végzetes lehet a hadviselés során.

A hadsereg összeomlását és a hadvezér halálát okozzák, elkerülhetetlenül.

Ezért alapos tanulmányozásuk szükségeltetik.

ÖSSZEFOGLALÁS (5.-8.)

5. Csatarend:

Lét és nemlét szüli egymást.
Vitézség és gyávaság megalkotja egymást.
Rend a lelke a hadsereg vezetésének is.

6. Üresség és teltség:

Bukkanj fel ott, ahol nem tud védekezni.
Mozogj abba az irányba, amerre legkevésbé várnak.

7. Mozgás:

Utána indulni, előtte érkezni.
Azé lesz a győzelem, aki vezeti saját és ellenfene seregének mozgását is.

8. Kilenc átváltozás:

A hadsereg mozgósításának és irányításának saját törvényei vannak.
Ezért vannak olyan parancsok is, amelyeknek nem szabad engedelmeskedni.

9. MOZGATÁS

A hegyekben:

Vonulj a völgyekben, de táborozz a magaslatokon.
Ne támadd meg a magaslaton védekező ellenfelet.

A folyóknál:

Átkelés után távolodj el a folyótól.
Ha az ellenfél kel át a folyón, várd meg, amíg a fél sereg átkelt,
utána támadd meg.
Harcolj a folyótól távolabb, nappal szemben lévő magaslatról.
A folyó lefelé folyik, ebbe az irányba támadj, ne felfelé.

A mocsaraknál:

Gyorsan kelj át rajtuk. Ne ragadj beléjük.
Ha mocsárban kell csatáznok, füves részt keress, fákkal a hátad mögött.

Sík vidéken:

Keresd meg a terveidet támogató helyzetet.
Lehetőleg legyen magaslat a hátad mögött és a jobb oldaladon.

Az, aki nem lát előre, és az, aki alábecsüli ellenfelét, biztosan veszíteni fog.

10. TEREPVISZONYOK

A nyílt terep:

Mind a saját, mind az ellenséges csapatok
könnyen vonulhatnak át rajta.
Azé az előny, aki elsőnek foglalja el a magaslatokat,
és aki az utánpótlási vonalait biztonságban tartja.

A marasztaló terep:

Könnyű bevonulni, de nehéz kivonulni.
Ha az ellenfél felkészületlen, és a saját csapataidat ki tudod vonni innen,
akkor győzelmet arathatsz.
Ha az ellenfél felkészült, akkor előnytelen.

A késleltető terep:

Egyformán előnytelen mindkét harcoló fél számára.
Jó elsőnek kivonulni innen, megvárni amíg az ellenfél félig kiér, akkor támadni.

10. TEREPVISZONYOK

Szorosokban:

Foglald el elsőnek, és zárd le, várd ki az ellenség támadását.
Ha az ellenfél ér oda elsőnek, és lezár, ne támadj.
Ha nem zárta le a szorosokat teljesen, támadhatsz.

Meredeken:

Foglald el a napos magaslatokat, és várd ki az ellenség támadását.
Ha az ellenfél foglalta el, vonulj vissza.
Csalogasd le, de ne üldözd.

Távolból:

Ha az ellenfél hasonló erejű,
nehéz csatát provokálni, és előnytelen.

11. KILENC FÉLE TEREP

1. Szétszaggatott:

Több hadsereg küzd az elfoglalásáért.

2. Sekély:

Ha elfoglalod, nem hatolsz be mélyen.

3. Vitatott:

Ha elfoglalod, előnyös számodra.
Ha az ellenfél foglalja el, számára is előnyös.

4. Összekötő:

Át tudsz rajta vonulni.
Az ellenfél is át tud rajta vonulni.

5. Középső:

Aki elsőként veszi birtokba,
kulcspozícióba kerül.
Három vagy több más országgal körbevett terület

11. KILENC FÉLE TEREPE

6. Nehéz:

Ha elfoglalom, sok jól védett város lesz a hátam mögött.

7. Kiterjedt:

Erdős, hegyes, mocsaras,
nehezen járható utakkal.

8. Zárt:

Nehéz a bemenet, nehéz a kimenet.
Kevés védővel is megtámadhatják a seregemet.

9. Halálos:

Ha gyors vagyok, túlélhetem.
Ha lassú vagyok, végem.

**Haladj, de ne várj dicsőséget.
Vonulj vissza, de ne félj a szégyentől.
Csak avval törődj, hogy védj az életet.
Ekkor az országod kincse leszel.**

12. TÁMADÁS TŰZZEL (ÉS VÍZZEL)

1. Katonákra
2. Élelemre
3. Fegyverekre
4. Fegyverraktárakra, készletekre
5. Utánpótlási útvonalakra

13. KÉMEK

1. Helyi vezetők
2. Belső árulók
3. Kettős ügynökök
4. Halál kémei
5. Élet kémei

ÖSSZEFOGLALÁS

1. Számvetés:

A háború a hazugság és a csalás útját járja,
mert a siker alapja a gondos számvetés.

2. Hadviselés:

Nyerd meg a csatát, és közben erősödj meg.
A háború célja a gyors győzelem, nem pedig az elhúzódó hadviselés.

3. Támadások:

A támadás fő célja az ellenfél legyőzése, sérülés és csata nélkül.
A jó hadvezér csata nélkül nyeri meg a háborút.

4. Hozzáállás:

Először magadat tedd legyőzhetetlenné.
Utána kivárd ki azt a pillanatot, amikor az ellenfeled legyőzhetővé válik.

5. Csatarend:

Lét és nemlét szüli egymást.
Vitézség és gyávaság megalkotja egymást.
Rend a lelke mindennek: a hadsereg vezetésének is.

ÖSSZEFOGLALÁS (9.-13.)

9. Mozgatás:

Aki nem előrelátó, és aki alábecsüli ellenfelét, biztosan veszíteni fog.

10. Terepviszonyok:

Nyílt, marasztaló, késleltető, szoros, meredek, távoli.

11. Kilenc féle terep:

**Haladj, de ne várj dicsőséget. Vonulj vissza, de ne félj a szégyentől.
Csak avval törődj, hogy védd az életet.**

12. Támadás tűzzel (és vízzel):

Katonákra, hadtápra, fegyverekre, raktárakra, utánpótlásra.

13. Kémek:

Helyi vezetők, belső árulók, kettős kémek, halál és élet kémei.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az *út*, mely szóba-fogható,
nem az öröktől-való;
a szó, mely rája-mondható,
nem az örök szó.
Ha neve nincs: ég s föld alapja;
ha neve van: minden dolgok anyja.
Ezért:
aki vágytalan,
a nagy titkot megfejtheti;
de ha vágya van,
csak a dolgokat szemlélheti.
E kettő mögött közös a forrás,
csupán nevük más.
Közösségük: csoda,
s egyik csodától a másik felé tárul
a nagy titok kapuja.

ÖSSZEFOGLALÁS

Lao-ce: Tao Te King. / Az út és az erény könyve

<https://mek.oszk.hu/00100/00>

A hiányos kikerekül,
a görbe kiegyenesül,
az üres megtelik,
az elvénhedt újjáalakul,
a kevés megsokasul,
a sok megzavar.
Ezért a bölcs
az egy-egészet óvja:
ő a világ példája.
Nem áll a fénybe,
ezért fényes,
magát nem hirdeti,
ezért híres,
magát nem dicséri,
ezért dicső,
magát nem kínálja,
ezért vezető.
Nem indul küzdelembe,
ezért senkise győz felette.
A régiek megmondották:
A hiányos kikerekül.
Nem holmi üres szó.
Az igazi, a teljes: minden

TARTALÉK

TARTALÉK

Aki erőszakkal birodalmat foglal,
kudarcot vall: ez a tapasztalat.
Az ég-alatti, mint csodálatos urna:
sérteni nem szabad,
aki érinti, sem érinti,
aki megfogja, elveszíti.
Ezért mindennek rendje-sorja:
halad egyik, követi másik,
virul egyik, hervad másik,
erősül egyik, gyengül másik,
keletkezik egyik, elenyész másik.
Ezért a bölcs
kerüli a túláradót,
kerüli a hivalkodót,
kerüli a kápráztatót.

Aki az *út*-on járva urát szolgálja,
nem igáz le országokat hadsereggel,
hiszen őellene is fordul a dárda.
Hol had vonult,
tövis lepi a rétet,
nagy harc után
jönnek ínséges évek.
Az eszes: győz és megtorpan,
nem tobzódik a diadalban,
győz és nem magasodik,
győz és nem cifrálkodik,
győz és nem kevélykedik,
győz, mert győzni kényszeríttetik,
győz, de sohasem erőszakoskodik.
Olykor a lények már ifjan vének,
ellene szegülnek az *út* rendjének,
s ha így van: korán sírba térnek.

TARTALÉK

A legszebb hadsereg is a csapás eszköze,
mindenféle gyűlöletes,
az *út*-on járó nem él vele.

A nemesnek békében balról a helye,
háborúban jobbról a helye.

A had a csapásnak eszköze;
nem a nemesnek eszköze;
ha rákényszerül, csak akkor él vele,
a béke az ő ereje.

Győz és nem kevélykedik.

Aki győztesként előre-nyomul,
az ember-irtásnak örül;
aki az ember-irtásnak örül,
gyűlöletet fakaszt az ég alatt.

A bőség balról tér be,
a jajszó jobbról tér be.

Balról a szárnyvezér,
jobbról a fővezér:
temetéssel fölér.

Az ember-irtás
siralom, gyöttelelem,
gyász-szertartás a harci győzelem.

Amit összenyomnak,
kiszélesedik,
amit gyengítenek,
megerősödik,
amit megölnének,
nem marad meddő,
aki lopna,
az lesz a vesztő.

De épp ezt nem értik.

A gyenge legyőzi az erőseket, a lágy a keményet.

A hal megfúl, ha elhagyja a mélyet.

Az állam éles fegyvereit
ne villogtassák a népnek.

Lao-ce: Tao Te King. / Az út és az erény könyve, Weöres Sándor fordítása/

<https://mek.oszk.hu/00100/00191/00191.htm>

TARTALÉK

A jó hadvezér nem harcias,
a jó harcos nem haragos,
a győzni-tudó nem támad,
a vezetni-tudó alázatos:
ez a nem-küzdő *erény*,
az irányító erő,
a természet szolgálata,
az ősi vezető.

Egy bölcs hadvezér azt mondotta:
"Mint a vendég, nem mint a gazda:
nem vonulok hüvelyknyit előre,
inkább egy lábnyt vissza."
Ez a tétlen cselekvés,
az erőszak nélküli siker,
az ellenség nélküli háború,
a fegyvertelen győzelem.
Harcban az ellenség ócsárlása
megsérti az *út*-at;
ha két hadsereg összecsap,
a kíméletesebb győzelmet arat.

TARTALÉK

Nem szép az őszinte szó,
nem őszinte a szép szó.
Nem ékes-szavú a jó.
Az ékes-szavú nem jó.
A tudó nem beszél,
a nem-tudó beszél.
A bölcs nem gyűjt,
mindent az emberekért tesz
és néki is jut;
mindent az embereknek ad
és néki is jut.
A természet *út*-ja
segít, nem sarcol.
A bölcs ember *út*-ja
használ, nem harcol.